

Llenguatges d'Especialitat i Divulgació Periodística

2013/2014

Codi: 103077

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Margarida Bassols Puig

Correu electrònic: Margarida.Bassols@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No és un requisit imprescindible haver aprovat l'assignatura Llengua catalana estàndard en els mitjans de comunicació de 1r curs del Grau de Periodisme. S'han de dominar, però, els principals apartats de la normativa de la llengua catalana (ortografia, morfologia i sintaxi) i conèixer les particularitats del llenguatge escrit i oral dels mitjans de comunicació.

Objectius

Els tres primers cursos del grau de Periodisme garanteixen la formació bàsica generalista, tant teòrica com pràctica, necessària per aconseguir les habilitats específiques d'aquesta professió. Aquesta assignatura està al final de l'itinerari i, per tant, pot treballar aspectes molt més concrets, a partir del supòsit que els alumnes ja controlen les eines bàsiques del periodisme escrit i audiovisual. Al seu coneixement general de la llengua dels mitjans, s'hi podran afegir aspectes de l'especialització divulgativa, i als coneixements generals del lèxic aspectes cabdals per al domini de la terminologia.

Els objectius formatius de l'assignatura, basats en coneixements, habilitats i actituds, es poden resumir en quatre grans àmbits:

- Conèixer les característiques, els elements, els processos de formació i la classificació dels termes específics d'àmbits d'especialitat.
- Familiaritzar-se amb les funcions, els nivells d'especialització, els formats i els gèneres dels textos divulgatius, tant en premsa com en televisió.
- Copsar i analitzar la relació directa i, per tant, la importància del binomi "normalització lingüística-comunicació especialitzada".
- Ser capaços d'usar els recursos lingüístics per aconseguir textos de divulgació coherents, cohesionats, adequats i correctes.

Competències

- Periodisme
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar un coneixement adequat de la realitat sociocomunicativa de Catalunya en el context

espanyol, europeu i mundial.

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa en les dues llengües oficials oralment i per escrit.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
2. Demostrar que coneix el context cultural català, espanyol i europeu i aplicar-lo a l'estudi dels moviments literaris contemporanis, especialment a través de les col·laboracions d'escriptors professionals en la premsa.
3. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
4. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
5. Expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa a la llengua catalana oralment i per escrit, i saber aprofitar els recursos lingüístics i literaris més adequats als diferents mitjans de comunicació.
6. Llegir i analitzar textos i documents especialitzats de qualsevol tema rellevant i saber resumir-los o adaptar-los mitjançant un llenguatge o lèxic comprensible per a un públic majoritari.

Continguts

1. La comunicació de coneixement especialitzat
 - 1.1. La mediatització del coneixement en els mitjans.
 - 1.2. Àrees clàssiques i noves d'especialització.
 - 1.3. Els gèneres de la informació especialitzada en el periodisme.
 - 1.4. Tipologia textual i funcions lingüístiques i textuais.
2. Els llenguatges d'especialitat
 - 2.1. Definició i classificació dels llenguatges d'especialitat.
 - 2.2. Nivells d'especialització d'un text.
 - 2.3. Denominacions d'alguns àmbits d'especialitat.
3. La terminologia en els llenguatges d'especialitat
 - 3.1. Definició i característiques dels termes.
 - 3.2. Comunicació especialitzada i normalització lingüística: calcs ortològics i ortogràfics, morfològics i lèxics.
 - 3.3 Normalització terminològica i criteris de fixació.
 - 3.4. La derivació, la composició i les abreviacions (sigles, acrònims, siglònims, abreviatures i símbols).
4. Els neologismes en els llenguatges d'especialitat
 - 4.1. Neologismes de forma.
 - 4.2. Neologismes de significat.
 - 4.3. Manlleus i calcs.

- 4.4. Criteris de fixació dels termes neològics.
- 4.5. Exemples de manlleus traduïts o equivalents, adaptats o adoptats.
- 4.6. Formació de termes amb elements cultes. Denominacions científiques de base llatina.
- 5. La divulgació periodística i els seus objectius
- 5.1. Definició.
- 5.2. Fonts d'informació especialitzada.
- 5.3. Tècniques d'elaboració de la informació especialitzada amb finalitats divulgatives.
- 5.4. Tècniques de transformació d'un text especialitzat en un text mediatitzat.
- 5.5. Tècniques d'elaboració de discursos especialitzats orals i escrits.

Metodologia

La metodologia emprada en aquesta assignatura diferenciarà els espais més teòrics dels seminaris. En els espais teòrics el professor proposarà uns continguts generals sobre els diversos aspectes del temari, sempre afavorint la participació activa de l'alumne i provocant-li la necessitat de prendre una postura crítica i raonada sobre els aspectes presentats. Concretament:

- a) S'afavorirà la comprensió dels conceptes però també el joc de relacions i les projeccions sobre la realitat que envolta l'alumne.
- b) Es farà participi l'estudiant del seu propi procés d'aprenentatge amb una avaluació permanent del procés evolutiu que seguirà. Es mirarà de mantenir una retroalimentació constant entre ell i el professor.

En els seminaris, en canvi, el professor s'esborrarà al màxim per deixar pas a l'activitat pràctica de l'alumne. Concretament:

- a) Se l'obligarà a posar en funcionament tota la competència verbal i textual que ha adquirit durant el grau .
- b) Se li proposarà el treball en equip que li permeti augmentar el seu cabal de competències mitjançant el reconeixement de les dels seus companys.
- c) Se li exigirà una distribució i gradació del temps amb vista a realitzar les tasques en un temps raonable, adaptat a la seva futura pràctica professional
- d) Se li demanarà la seva anàlisi crítica sobre aspectes controvertits del periodisme divulgatiu i dels usos terminològics.
- e) Se'l posarà en contacte amb productes escrits i audiovisuals de professionals especialistes d'aquest àmbit.

En el treball autònom que haurà de dur a terme, l'alumne:

- a) Haurà de treballar amb fonts, saber-les localitzar i destriar.
- b) Haurà de llegir, interpretar i comprendre textos divulgatius de diversos nivells d'especialització.
- c) Haurà de redactar textos sobre àmbits diferents i amb registres diferents.

En aquest apartat el campus virtual hi té un paper molt important.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Domini seqüències i funcions textuais	0	0	3, 5
Lectura i anàlisi	0	0	2, 3, 6
Operacions textos divulgatius	0	0	3, 4, 5
Operacions textos especialitzats	0	0	3, 6
Treball amb fonts tradicionals i en línia	0	0	1, 4

Avaluació

Les activitats dirigides tenen a veure amb la lectura, anàlisi i crítica de textos científics, especialitzats i divulgatius. Per això serà útil l'aprofundiment dels recursos textuais i el coneixement de les principals estratègies de transformació de textos científics en textos menys especialitzats o fins i tot divulgatius. Es duran a terme en una aula convencional.

Les activitats supervisades aniran orientades al reforç de la normativa, la resolució de dubtes personals i l'aprofundiment del coneixement del lèxic especialitzat.

Les activitats autònomes promouran l'elaboració de textos divulgatius de tipus explicatiu, descriptiu i argumentatiu. I el domini de la variació associada al canal (oral i escrit) i al registre (formal e informal). Es duran a terme en una aula informatitzada.

També es proposarà l'elaboració d'un dossier terminològic per part de l'alumne.

L'avaluació serà continuada i tindrà en compte l'assoliment d'uns objectius sobretot pràctics però també el coneixement dels conceptes bàsics i la capacitat de gestió dels recursos especialitzats.

a) Sobre els continguts (40%)

A través de 3 controls repartits en els 3 mesos.

El domini dels conceptes bàsics i la seva explicació adequada.

b) Sobre les activitats (60%)

☐ A través de pràctiques setmanals.

Recensions al llarg del curs.

Participació activa en els seminaris.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Domini de les operacions amb textos divulgatius	25%	40	1,6	3
Domini de les operacions amb textos especialitzats	25%	40	1,6	4, 6
Domini de les seqüències descriptives, argumentatives i explicatives	20%	25	1	3

Lectura i anàlisi	20%	25	1	2, 5
Treball amb les fonts dels textos especialitzats	10%	20	0,8	1

Bibliografia

Bassols, M. (2012): La divulgació en els nous formats televisius. Bellaterra: Publicacions de la Universitat Autònoma.

Bassols, M. (1996): Models textuais. Teoria i pràctica. Vic: Eumo.

bracho, I. I montesinos, A. (2002): Correcció i traducció de textos informàtics. València: Servei de publicacions de la Universitat Politècnica de València.

Cabré, M. T. (1992): La terminologia. La teoria, els mètodes, les aplicacions. Barcelona: Empúries.

Castellanos, J.A. (2001): Els llenguatges d'especialitat i la divulgació periodística. Bellaterra: Publicacions de la Universitat Autònoma.

charaudeau, p. (2008): La Médiatisation de la Science. Clonage, Ogm, Manipulations génétiques. Brussel·les: De Boeck.

Estévez, F. (1997): Estudios sobre información especializada. València: C.E.U.

Estévez, F. (1999): Comunicación especializada. Alicante: Ed. Tucuman.

Fernández del Moral, J. (2004): Periodismo especializado. Barcelona: Hurope.

Nelkin, D. (1990): La ciencia en el escaparate. Madrid: Fundesco.

Riera, C. (1992): Manual de català científic. Barcelona: Editorial Claret.

Termcat (2001): Nou diccionari de neologismes. Barcelona: Ed. 62 i Termcat.

Termcat: [www.termcat.cat/neoloteca], [www.termcat.cat/biblioteca], www.termcat.cat/cercaterm

Xirinachs, m. (1990): "Els llenguatges d'especialitat", dins COM, núm. 22. Barcelona: Generalitat de Catalunya.